No. 1589 Zaterdag 13 Juni 1914. 31ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Begrootingsdebat.

IV.

De heer **Lansberg**, repliceerende, zegt, dat de heer Boomgaart hem verwijt, dat hij te vlug is geweest met reeds in deze vergadering te spreken over de onvoldoende en onvolledige toelichtingen, en dat hij beter gedaan had te wachten tot het een volgenden keer zou blijken of de Gouverneur woord had gehouden. Maar, spreker heeft uit dat zelfde stuk, waarin de Gouverneur zich bereid verklaart in deze uitvoeriger te zijn, drie aanhalingen van onvolledigheid gedaan. Er bestond dus geen reden om langer te wachten. En dus is het verwijt van den gemachtigde bijgevolg ten eenenmale onverdiend.

De geachte gedelegeerde, de heer Gorsira, zegt, dat er bij de kwestie van den officier van justitie op St Martin hoegenaamd geen kwade trouw mag verondersteld worden. Dat woord blijft voor de verantwoordelijkheid van den gemachtigde, spreker heeft het woord niet gebezigd. Hij heeft alleen gesproken van onvolledigheid.

De heer Van Leeuwen heeft hier een heeleboel opgenoemd van onderwijzers, onderwijzeressen enz. om het onderwijs te verdedigen. De heer Van Leeuwen zegt ook, dat [illegible] de bewuste schriften ter leen heeft gevraagd met allerlei waarborgen, en dat deze geweigerd zijn.

Dit is niet de volledige toedracht der zaak.

Spreker leest nu de brieven, die tusschen die twee heeren gewisseld zijn, voor.

Het was de plicht van den Schoolopziener geweest om die schriften na te zien en te constateeren of die fouten er werkelijk in zaten, en bestonden die fouten werkelijk, dan zou daardoor het bewijs geleverd zijn, dat het onderwijs slecht is. Niettegenstaande de mooie speech van den heer Schoolopziener, zal de heer De Marchena zich niet van de wijs laten brengen. Verder doet men beter niet van domme en luie kinderen te spreken, waar men weet van wie er sprake is. Men moet niet grieven van af de tafel van het Bestuur. In alle betrekkingen heeft men domme en luie menschen, spreker kent ook domme en luie onderwijzers, die reeds lang hier zijn en met moeite bij-akten hebben kunnen halen.

De heer **Gorsira**, lid van den Raad, bedankt den geachten gemachtigde van den Gouverneur, die de verzekering heeft afgelegd, dat de organisatie in de buitendistricten op behoorlijke wijze zal geschieden, voor deze toezegging. Spreker hoopt, dat zijn wenken niet over het hoofd zullen worden gezien.

Spreker zegt enkele hem bekende feiten over het onderwijs te hebben medegedeeld. Het door hem gezegde heeft bij den geachten gemachtigde van het Bestuur geen ingang kunnen vinden; in schoone taal, een onderwijs-specialiteit waardig, heeft de gemachtigde getracht spreker tegen te spreken.

Vroeger werd er voor gezorgd, dat de diverse leiddraden behoorlijk werden afgewerkt in het derde kwartaal van het laatste jaar, en het laatste kwartaal werd dan gebruikt om, zooals dat genoemd werd, het dak op het huis te zetten.

Nu dat de Schoolopziener toch niet wil toegeven, dat het onderwijs op de openbare school niet goed is, ziet spreker met genoegen uit naar de komst van de onderwijs-specialiteit die uit zal maken, wie hier gelijk heeft.

De heer **Forbes** repliceert en zegt slechts een enkel woord te spreken naar aanleiding van hetgeen de geachte gemachtigde en het geachte lid Zeppenfeldt op zijn betoog hebben in 't midden gebracht.

Beide sprekers hebben ongeveer hetzelfde beweerd, n l. dat door de huurders van de gouvernementsgronden te dwingen naar de aangekochte complex gronden te verhuizen, zij daardoor groote schade zouden lijden en dat hun bovendien een groot onrecht wordt aangedaan, doordien zij 30—40 jaren op die grondjes gevestigd zijn. Dit moet spreker beslist tegenspreken; de bewering, dat die huurders 30—40 jaren op die grondjes gevestigd zijn, is ook erg overdreven; als spreker zich niet vergist, is het Bestuur ongeveer 20 à 25 jaren geleden begonnen met een algemeene verpachting van domeingronden.

De gemachtigde heeft zooeven een definitie gegeven van het woord geleidelijk. Volgens die definitie zou het jaren en jaren duren voor het plan van den Minister werd uitgewerkt.

Blijkens de Memorie van toelichting van den Minister heeft Z. E. met geleidelijk ten hoogste twee jaren bedoeld.

Het Bestuur wil er de planters een grief van maken, dat zij op de vraag, welke pachters zij van diefstallen verdachten en daarom weg wilden hebben, geantwoord zouden hebben: „Ze moeten allemaal weg."

Maar op die vraag was geen behoorlijk antwoord te geven. Men kan niet een paar menschen gaan aanwijzen, die men van diefstallen verdenkt. Had de vraag anders geluid, namelijk welke pachters *niet* van oneerlijke praktijken verdacht werden en tegen wier aanblijven geen bezwaar zou bestaan, dan had het antwoord waarschijnlijk heel anders geluid.

De heer **Winkel** repliceert en zegt te hebben hooren vertellen, dat leerlingen van de bijzondere scholen zonder privaatlessen te nemen in de 3de klasse van de H. B. S. in Nederland zijn geplaatst. Spreker trekt dat in twijfel; in het artikel van H. in de Vrijmoedige wordt gezegd, dat die leerlingen sommige vakken niet hebben gevolgd om in andere bijgewerkt te kunnen worden, wat naar zijne meening gelijk staat met privaatlessen.

Dat de toevoeging van een negende klasse aan de Hendrikschool eene verbetering is, kan spreker niet toegeven.

Spreker kan niet nalaten het optreden van den Schoolopziener af te keuren. De schoolopziener heeft van de gelegenheid gebruik willen maken om den heer de Marchena klein te maken. Spreker leest uit een cahier van een leerling uit de 6de klasse van de Hendrikschool een opstelletje voor.

Spreker vindt het heel erg, dat een jongen, die ruim 5 jaar het Hollandsch geleerd heeft, dat nota bene de voertaal is bij het onderwijs, in de taal, welke op school gesproken wordt, nog zulke wartaal kan nederschrijven. Het bewijst doodeenvoudig, dat hij van het Hollandsch al heel weinig weet. En dat is nu het onderwijs, dat niet slecht, ja, goed genoemd wordt.

Met betrekking tot wat spreker in zijn rede heeft gezegd over het aanzoeken van officieren voor de waarneming van het ambt van detachements-commandant, wil spreker nog even mededeelen, dat hij zeker meent te weten, dat er hier 2 officieren zijn, die niet zijn aangezocht.

De heer **Zeppenfeldt**, repliceerende, zegt, dat het hem verblijdt het gunstig oordeel van den heer Henriquez te vernemen over het stroo van Suriname, immers wanneer men het noodige stroo van daar kan krijgen zal dit en voor Curaçao en voor Suriname van zeer groot belang zijn.

Dat men het privaatlessen noemt, wanneer de leerlingen van de R. K. School voor M. U. L. O. zes maanden voor hun vertrek naar Holland instede van Engelsch, Spaansch en boekhouden meer lessen gehad hebben in Duitsch, Fransch en wiskunde, dat moet men weten, spreker noemt dat geen privaatlessen: Verstandig hebben de onderwijzers het aangelegd, dat wel. Maar een waarheid als een koe is het, dat de jongens, die hier al de klassen hebben doorloopen en de anderen, die slechts tot in de 8ste klasse waren gekomen, met glans geplaatst konden worden respectievelijk in de 3de en 2de klasse van de H. B. S. in Nederland.

De heer **Boomgaart**, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat het lid Lansberg gezegd heeft, dat hij dat lid een verwijt heeft gedaan. Speker heeft den heer Lansberg niets verweten; alleen moet speker herhalen, dat het Bestuur geene onvolledige en onvoldoende toelichtingen heeft willen geven; of toelichtingen al dan niet uitvoerig en voldoende zijn, hangt af van persoonlijke opvatting.

Het Bestuur moet beslist tegenspreken, dat het de verplaatsing der pachters op de lange baan wil schuiven.

De heer Forbes zegt, dat het moeilijk is voor den planter te zeggen, wie der pachters worden verdacht.

Hier hoeft geen juridisch bewijs te worden geleverd, als men met voldoende grond kan vermoeden, welke pachters zich aan diefstal schuldig maken, dan is dat voor het Bestuur voldoende om zoo iemand van zijn grond te doen verwijderen.

Wanneer de planters willen medewerken, dan zouden twee jaren voldoende zijn om die pachters over te plaatsen, zooals door spreker reeds is uiteengezet.

De heer **Mr. Gorsira**, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat in het Voorloopig verslag beweerd wordt, dat ernstige klachten zijn vernomen tegen den officier van justitie op St. Martin. In de Memorie van Antwoord is door het Bestuur geantwoord, dat noch den Procureur-generaal, noch den Gouverneur ernstige klachten bekend waren. Het was niet de bedoeling van het Bestuur geweest een onvolledig antwoord te geven; alleen dat die klachten onderzocht en ongegrond zijn bevonden.

De heer Winkel heeft gezegd, dat twee luitenants niet zijn aangezocht om als detachements-commandant op te treden. Spreker leest voor de volgende zinsnede uit een brief van den Commandant der troepen, gedagteekend 12 Augustus 1911: „Ik heb de eer UHoogEdelGestrenge hierbij beleefd mijne mondelinge mededeeling te bevestigen, dat geen der officieren genegen is bij de politie te worden gedetacheerd."

De heer **Van Leeuwen**, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat, toen hij over domme en luie kinderen sprak, het ter wille van de argu-

NAAR HET GELUK.

(Uit het leven van een bekeerling).

XLVI Hanen- en Stierengevecht.

Spanje is het land der hanen- en stierengevechten; beiden behooren tot de volkshartstochten van deze heetbloedige, bloeddorstige natie. Voor ons mist een hanengevecht alle, ook zelfs de minste aantrekkelijkheid. Midden in een zaal heeft men een kleinen ren door een lage heining omgeven; daar rondomheen zitten de scheidsrechters en de eigenaars der vechthanen. Daar achter, op terrasvormig oploopende banken, neemt het publiek plaats, dat hartstochtelijk met elkander zit te wedden.

Dit soort vechthanen heeft de bizondere eigenschap, dat zij onmiddellijk op elkander los stormen om elkander op leven en dood te bekampen, zoodra zij tegenover elkander staan. De jonge hanen worden in deze richting opgevoed en gekweekt.

Zoo heeft een eenvoudige handwerksman zulk een kleinen haan, dien hij met de grootste zorg opkweekt om dan later, als hij in het strijdperk treedt, al zijn spaarcenten op diens kop te zetten. De twee hanen, die met elkander zullen vechten, worden eerst gewogen; het verschil in gewicht wordt weggenomen door den lichtste van langere sporen te voorzien.

Dan zet men ze in den ren. De strijd ontbrandt onmiddellijk; ze springen tegen elkander op en jagen elkander de sporen in 't lijf. Dan pikken ze verwoed op elkander in, zoodat het meermalen gebeurt, dat ze elkander de oogen uitpikken. Als ze niet meer zien kunnen, wordt een kleine ren van een halven Meter doorsnede in den grootere geplaatst. In den blinde pikken ze nu maar raak, net zoo lang tot er een van de twee omvalt. De overwinnaar springt dan op het lijk van zijn vijand en kraait victorie, om daarna zelf dood neer te vallen.

In het gebouw bevindt zich ook een ziekenhuis voor de hanen met een eigen dokter. Iedere haan heeft zijn eigen hokje, wat hooger en langer dan hij zelf is; links ligt zijn bed met een donker gordijn, rechts staat zijn sofa om overdag, als hij bijgekomen is, wat op krachten te komen. In het midden van het hokje staat wat water en daarboven hangt, zoo waar, een spiegel. De toiletkamer van den haan!

Na het gevecht neemt de dokter den overblijvenden overwinnaar in ontvangst, die zeer veel in prijs gestegen is. Hij wascht zijne wonden, naait en verbindt ze en legt den kostbaren patiënt in bed. Het sneeuwwitte hoofdkussen is met blauwe linten versierd; het zwaar verwonde hoofd rust slechts op hagelwit linnen, waartegen zijn vuurroode kam scherp afsteekt. Een dekentje wordt tot aan zijn snavel over hem heengetrokken, en zoo mag hij wat rusten na de hevige opwinding van den strijd. De dokter trekt daarna het donkere gordijn dicht en verwijdert zich op de teenen...... maar de ijlkoortsen komen al heel spoedig opzetten. De haan maakt den kamp op leven en dood nog eenmaal in den droom door... zwaar hijgt zijn smalle borst.... eindelijk ziet hij weer zijn doodsvijand aan zijn voeten en schettert hij nog in den slaap zijn jubelfanfare: kikeriki! De dokter snelt toe en slaat hem bezorgd gade; hij vertegenwoordigt immers het heele bezit van een armen handwerksman! Zal hij hem in het leven kunnen houden om bij een nieuw gevecht weer veel geld op te brengen voor zijn gelukkigen bezitter? Hij legt hem koude compressen op het verhitte hoofd en langzaam verdwijnen de krijgstooneelen en slaapt de haan rustig den slaap des vredes.

Een stierengevecht is heel wat belangrijker, omdat daar de persoonlijke moed, de kracht en vlugheid en de tegenwoordigheid van geest allesbeslissend zijn. Wee hem, die zijn hoofd erbij verliest en zich wil redden door de vlucht.... Met een paar sprongen haalt de stier hem in, spitst hem op z'n horens en draagt hem in triomf de arena rond. Iets dergelijks was juist gebeurd, toen ik te Madrid aankwam. Het mooie van een stierengevecht zit 'm hierin: den stier woedend te maken, dan net te doen, alsof men zich door hem zal laten stooten en omhoog gooien, maar dan juist op het laatste oogenblik op zij te springen. Het breed geschofte dier kan zoo snel niet wenden en rent recht vooruit. Dan verschijnt, de hoofmatador, de lieveling des volks, de lange lokken zwierend om zijn schrander hoofd, en gekleed in kostbare kleedij met veel goud en zilver gesierd. Zulk een hoofdtoreador heeft een inkomen van minstens 60000 franks en wordt overal, waar hij zich vertoont, door de bevolking vrij gehouden.

De Matador is dus in het kamp getreden om den strijd te eindigen.... De stier wordt met roode lappen naar de uiterste grenzen van het circus gelokt; dan laat men het beest toerennen op den matador die onbewegelijk vast staat, zonder ook maar een haarbreed te wijken. Den vasten blik op den aanstormenden stier gericht, houdt hij hem met ijzeren vuist een degen voor en laat hem daarin loopen. Een stier heeft echter slechts een klein kwetsbaar plekje in het voorhoofd; de degen kan alleen dringen door de plaats waar geen beenderen zitten. Er behoort dus wel een meesterhand toe het woedende dier in dergelijke omstandigheid juist te treffen ... Mist de stoot, dan springt de degen op het beenderenstel aan stukken. Wee dengene, wien zoo iets tweemaal achter elkander zou overkomen! Duizend zakdoeken waaien dan in de lucht ten teeken, dat de Dames een anderen matador verlangen; en deze ongeluksvogel heeft af te treden.

Maar treft de degen juist, dan vliegt het staal in het lichaam tot aan het gevest. Als bij tooverslag is al le woede ineens geweken; de stier houdt zijn loop plotseling in, sleept zich luid loeiend verder zonder nog naar den man om te kijken. De picadores omringen hem dan; het dier valt op de knieën, de matador neemt zijn dolk en geeft hem den genadeslag. Zonder eenig geluid valt het beest dood neer.

De staldeuren gaan open en zes muildieren, met fantastische schabrakken getooid, in den breede naast elkander gespannen, galoppeeren het renperk binnen.

Een lus wordt om de horens van den stier geworpen en aan het gespan bevestigd. Onder fanfaregejubel galoppeeren de muilen weg, den stier achter zich slepend. De paarden, die door den stier onder het gevecht verwond werden, mogen, zoolang zij nog leven, niet uit het renperk weggesleept worden, ofschoon hun de ingewanden meermalen uit het lijf hangen. Het ontaarde volk verlustigt zich in den aanblik dezer stervende dieren.

Soms, ofschoon hoogst zelden, gebeurt het, dat het niet gelukt den stier te vangen; dan worden hem de beenen met een zware lange stang, waaraan kromme messen bevestigd zijn, stuk geslagen, wat wel het toppunt van wreede gruwelijkheid te aanschouwen geeft.

Toch heeft het bijwonen van een stierengevecht mij eens het leven gered. Ik was in de Pyrenaeën en liep in een nauwen gang aan weerszijden door muren afgesloten. Een koe, waarschijnlijk door steken van insecten dol geworden, komt met den staart in de lucht op mij aangerend. Naderbij gekomen buigt zij den kop omlaag om mij op hare horens te nemen. Ik was een verloren man.

Plotseling herinner ik mij wat ik tijdens het stierengevecht gezien had. Vlug haal ik mijn zakdoek voor den dag en druk mij vlak tegen den muur, terwijl ik den doek zoo ver mogelijk van mij afzwaai.

De koe wendt het eerst naar den doek en stoot toe; ik laat den doek vallen en spring voorbij het dier, dat recht door rent.

mentatie was; dat hij niemand heeft aangevallen en ook geen namen heeft genoemd. Het voorlezen van schrijf- en stijlfouten uit een schoolschrift, zooals de heer Winkel gedaan heeft, is wel grappig, doch bewijst niets.

De heer Lansberg wil hebben, dat reeds in de eerste klasse van de normaalschool opvoedkunde wordt onderwezen. Zelfs in Holland op de Rijksnormaalscholen, waar de meisjes en jongens zich voorbereiden om bij het onderwijs in dienst te treden, wordt in de 1ste en 2de klasse geen onderwijs in dat vak gegeven. Hier op Curaçao, waar de meeste leerlingen der normaallessen niet bij het onderwijs zullen gaan, is het dus nog minder noodig.

Het geachte lid Gorsira zegt, dat men in zijn tijd veel verder op school geweest is dan nu en er veel hoogere boeken gebruikt werden. De heer Gorsira is op school gekomen onder zeer abnormale omstandigheden, n.l bij de oprichting der openbare school toen hij reeds andere scholen had bezocht en al een vrij groote jongen was en heeft de hoogste klasse doorgemaakt om zich te volmaken en de school verlaten op 17jarigen leeftijd, een leeftijd, waarop jongelui beter kunnen werken en verder kunnen gaan, dan kinderen die den leeftijd hebben der leerlingen, die thans in de hoogste klassen zitten.

De heer Winkel heeft gezegd, dat spreker de gelegenheid te baat heeft willen nemen om den heer De Marchena klein te maken. Spreker heeft niemand willen aanvallen; hij heeft alleen het onderwijs willen verdedigen.

De heer **Lansberg** zegt, dat hij heeft vernomen, dat de schriften spoedig naar Europa zullen worden gezonden en wil graag van den schoolopziener vernemen of ze nog onderzocht zullen worden, opdat later kan vaststaan, of de fouten werkelijk gemaakt zijn.

De heer **Van Leeuwen**, gemachtigde van den Gouverneur zegt, dat hij, om tot een grondig onderzoek der schriften over te gaan, ze verzocht heeft op zijn kantoor ter inzage te mogen hebben. In de eerste plaats om ze op zijn gemak na te gaan, met de boeken, inhoudende de opgaven, er bij. Als spreker ophelderingen noodig had, zou hij genoodzaakt zijn geweest de betrokken onderwijzers te confronteeren met de schriften, en dit kan spreker wel op zijn eigen kantoor doen, maar niet op een koopmanskantoor, waar de betrokken ambtenaren natuurlijk geweigerd zouden hebben te verschijnen. De bezitter heeft geweigerd de schriften uit zijn handen te geven. Het zou kunnen gebeuren, schrijft hij, „dat hij anderen, die er om vroegen, zou moeten teleurstellen." Spreker is steeds bereid een streng onderzoek in te stellen op de plaats en de wijze door hem bepaald, en natuurlijk zullen na dit onderzoek zoo noodig alle maatregelen genomen worden om herhaling te voorkomen. Niemand meene, dat spreker de beschuldiging licht opvat.

De heer **Lansberg** zegt, dat hij kan mededeelen, dat al de onderwijzers op een na de schriften bij den heer de Marchena hebben ingezien.

De heer **Van Leeuwen**, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat hij de cahiers op zijn kantoor moet hebben en dat hij er niets aan heeft, dat de onderwijzers ze reeds hebben ingezien, als hij niet in staat is hen op de fouten te wijzen.

De heer **Winkel** zegt, dat de luitenants Van Meeuwen en Taale hier na 1912 zijn gekomen en deze heeren niet aangezocht zijn om als detachements-commandant op te treden.

De Schoolopziener beweert niet gezegd te hebben dat de kinderen van den heer De Marchena dom en lui zijn. De Schoolopziener sprak van den zegsman van den heer de Meester en hier wees eenieder dat dit was de heer De Marchena.

De heer **Forbes** zegt, met genoegen van den gemachtigde vernomen te hebben, dat de verplaatsing in 2 jaren kunnen geschieden, indien de planters hunne medewerking daartoe verleenen.

Spreker twijfelt er geen oogenblik aan, dat al de planters gaarne hun volle medewerking zullen verleenen om van hun lastige buren ontslagen te worden.

Spreker vraagt een kort woord om een verzuim te herstellen, n.l. om den geachten gemachtigde te kennen te geven, dat hij er prijs op stelt, dat de twee door hem gestelde vragen beantwoord worden.

De heer **Boomgaart**, gemachtigde van den Gouverneur, zegt de vragen door den heer Forbes gedaan, hedenavond zonder gegevens niet te kunnen beantwoorden. Had de heer Forbes prijs gesteld op een onmiddellijk antwoord, dan had hij die vragen moeten stellen in het Voorloopig Verslag of in het Eindverslag.

De heer **Forbes** zegt, dat de gemachtigde die twee vragen heden avond niet beantwoorden kan, hij reeds van hem gehoord heeft; het is spreker te doen van den gemachtigde te vernemen of het Bestuur bereid is die vragen te beantwoorden.

De heer **Boomgaart**, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat het Bestuur natuurlijk steeds bereid is de door den Raad gestelde vragen te beantwoorden, waarop de heer FORBES den gemachtigde voor de gedane toezegging bedankt.

De heer **Mr. Gorsira**, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat de heer Winkel de rollen omkeert. Toen het Bestuur gevraagd had of een der officieren bij de politie wilde overkomen, was er niemand daartoe bereid. Het ligt voor de hand, dat de officier, die er voor te vinden was, dit hetzij aan den Kapitein had moeten rapporteeren, die van deze bereidwilligheid kennis had kunnen geven, hetzij zich tot den Gouverneur had moeten wenden.

Spreker moet tegenspreken, dat bij het Bestuur onopenhartigheid in het spel is geweest. Het Bestuur wilde alleen zeggen niet toe te geven, dat de officier van justitie onoordeelkundig zou zijn opgetreden.

KONINKLIJK VOORBEELD.

Onlangs besprak „De Standaard" het feit, dat de anti-revolutionaire pers in Nederland nog bijlange na de plaats niet inneemt, waarop zij eigenlijk recht heeft.

Dit is natuurlijk te wijten aan vele anti-revolutionairen, die de groote liberale bladen blijven steunen met advertentiën en abonnementen.

Toch wordt ook van die zijde hoe langer hoe meer de noodzakelijkheid ingezien, om de eigen pers sterk te maken en alle verhoudingen tot de neutrale en liberale te verbreken.

Over dit verschijnsel schrijft „De Jongelingsbode" een stukje, dat om het slot alom in den lande verdient bekend te worden

Het luidt aldus:

„Nu gebeurt er weinig voor niemendal in de wereld; en vooral in een krant schrijven geschiedt meestal niet uit philantropie. Alleen onze Christelijke bladen maken daarop een uitzondering. Er geschiedt heel wat Christelijke pers-arbeid, waarvoor nooit een cent wordt betaald. Maar die arbeid wordt helaas ook door vele Christenen al heel slecht gewaardeerd, — ik bedoel nu: niet in geld gewaardeerd. Zij blijven trouwe vrienden van de vrijzinnige pers. Die pers geeft soms schunnige feuilletons, spottende artikelen op wat ons heilig is, vuile advertenties...... maar er staat toch zooveel in, nietwaar?

En men kan dat toch allemaal niet missen!

In hetzelfde blad, dat zich de meest perfide spotternij over God veroorloofde, de „Nieuwe Rott. Ct.", schrijven naast moderne, tegenwoordig ook ethische dominees! Gelukkig, dat er velen zijn, die hun taak tegenover die pers anders verstaan dan zulke predikanten.

Daarvan heb ik dezer dagen een frappant staaltje gehoord, dat ik u — onder de roos — wel vertellen wil. Onze geëerbiedigde Koningin ontving voor Haar Huis een aantal, wel tien of twaalf geloof ik, exemplaren van bovengenoemd blad, doch heeft — na de perfide spotternij waarvan ik gewaagde — al die exemplaren terstond doen opzeggen, omdat H. M. niet in Hare godsdienstige gevoelens wenschte te worden gekrenkt.

Ik heb alle reden om te gelooven, dat mijn zegsman op de hoogte is van wat hij mij vertelde.

Is het niet beschamend voor velen, die in hun Christelijk gezin zulke couranten blijven dulden?"

Wat hier over de „Nieuwe Rott. Ct." gezegd wordt, mogen velen in onze kringen zich ook wel eens aantrekken.

En het doet ons goed, te vernemen, dat geloovige protestanten zich willen weren tegen den invloed van het groote, liberale orgaan.

Het verheugendste van het citaat is de mededeeling van de krachtige daad, welke H. M. onze geëerbiedigde Koningin heeft gesteld.

Een daad, die waarlijk koninklijk moet worden genoemd en mag worden verwacht van de Landsvrouwe, wier hoog parool „Le Christ avant tout! zoo velen in den lande heeft versterkt.

Maar ook een voorbeeld!

Een beschamend voorbeeld voor al die goedpraters van de onbehoorlijkheden der „Nieuwe Rott. Ct."; voor al die verstokten, die noch uit de Ferrer-historie, noch uit de geschiedenis der Fransche kerkvervolging, noch uit den verkiezingsstrijd den waren aard van dat blad hebben willen kennen;

voor al die flauwhartigen, die om wille van den uiterlijken schijn een blad blijven steunen, dat hun geloof hoont en bespot;

voor al die half-Roomschen, die hun wijsheid putten uit de kolommen van dat dagelijks verschijnend vrijdenkersprogram;

voor al die bekrompenen, die hun societeits- of bittertafelkennis vergaren uit enkele slordiggestelde buitenlandsche correspondenties en onleesbare hoofdartikelen;

voor al de intellectueele lilliputters, die in de geloofsbelijdenis eener Roomsche courant slechts kwezelarij, in de geloofsnegatie van een liberaal blad de mooiste verdraagzaamheid zien;

voor al diegenen, die den zelfkant vormen van onze Katholieke gemeenschap, die meêloopen langs het randje, om na een heel leven te hebben genoten van „ongewijde" bladen toch maar in gewijde aarde te worden begraven.

Het is een koninklijk voorbeeld, dat eindelijk ook in Katholieke kringen sommigen de oogen moge openen, — sommigen, bedoelen wij, wier strijd om allerlei kleine redenen gericht is tegen ons blad; wier woord, zij het ongewild, ten slotte een aanbeveling is van de courant, WELKE H. M. DE KONINGIN ALS CHRISTEN VROUWE NIET MEER IN HAAR HUIS WENSCHT!

De Maasbode.

RAPPORT

VAN DEN HEER

H. J. COHEN HENRIQUEZ

NEDERLAND.

Kort na aankomst in den Haag begaf ik mij naar het Ministerie van Koloniën en besprak met den Administrateur, den Heer Mr. L. M. Rollin Couquerque de strekking van de opdracht mij gedaan door den Gouverneur van Curaçao. De hoedenindustrie werd eveneens breedvoerig behandeld en naar aanleiding van een en ander gaf evengenoemde Heer, die eene warme belangstelling ten toon spreidde, eenige nuttige wenken, die mij te pas zouden kunnen komen en raadde mij tevens aan mij in verbinding te stellen met den Heer Mr. J. C. A. Everwijn, Referendaris bij het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, hoofd der afdeeling Handel.

Verder werd ik in de gelegenheid gesteld mijne opwachting te maken bij den Secretaris-Generaal, den Heer Mr. J. G. Staal.

Met Zijnhoogedelgestrenge werden bovengenoemde onderwerpen in den breede besproken en gaf de Heer Staal mij eenige punten aan waarvan de uitwerking zou kunnen leiden tot meerderen bloei van de hoedenindustrie in de Kolonie Curaçao, eene industrie die zijne volle sympathie had.

Hierop bracht ik een bezoek aan het Departement van Landbouw, afdeeling Handel, en stelde mij in verbinding met den Heer Mr. Everwijn.

Naar aanleiding van de vele klachten betreffende de minderwaardigheid der hoeden die wel eens naar het buitenland werden uitgevoerd, eene omstandigheid die slechts het in discrediet geraken van de industrie in de hand zal werken, heb ik den Heer Everwijn als mijne meening te kennen gegeven, dat het beste middel tegen het kwaad zou wezen het vaststellen door het Bestuur van een merk ter keuring van de hoeden, als garantie dat de afwerking goed is. Het gebruik van een dergelijk merk behoeft niet verplicht te wezen; slechts zou men aan diegenen die er gebruik van wenschten te maken, de gelegenheid moeten verschaffen om vóór de verzending, hunne hoeden te laten keuren.

Zonder eenigen druk uit te oefenen, zullen de exporteurs zich alsdan van zelf verplicht zien tot de keuring hun toevlucht te nemen, want zoodra de door het Bestuur genomen maatregel in het buitenland bekend zal zijn geraakt, zal men aldaar den eisch stellen dat de hoeden gekeurd moeten zijn. Het merk zal bij besluit moeten worden vastgesteld, na dat zal zijn uitgemaakt of de maatregel uitvoerbaar zal zijn zonder ongerief aan den handel te berokkenen en of de hoeden, dan wel de verpakking, aan de keuring zullen moeten worden onderworpen.

Bij mijne algemeene beschouwingen zal ik hierop terug komen.

Het oprichten van coöperatieve vereenigingen onder de vlechtsters werd eveneens breedvoerig behandeld en werd mij door den Heer Mr. Everwijn, naar aanleiding van het met hem besprokene, aanbevolen verdere besprekingen daaromtrent te houden met den Heer J. S. Meuwsen. In dank nam ik zijn raad aan en besloot bij mijn bezoek aan Amsterdam den Heer Meuwsen op te zoeken.

Ook met den Heer Mr. H. C. Obreen, Secretaris der Commissie voor de Handelspolitiek, die zeer veel belangstelling toonde voor onze hoedenindustrie, werd door mij van gedachten gewisseld.

De Heer Mr. Obreen gaf mij in overweging een collectie hoeden van alle vormen en kwaliteiten op te zenden naar de Nederlandsche Kamer van Koophandel te Johannesburg, teneinde aldaar permanent te worden tentoongesteld in de daaraan-... de monsterkamer, en deed mij de zeer op prijs gestelde toezegging mij daarin in allen deele behulpzaam te zullen zijn.

Door hem werd ik voorgesteld aan de Heeren Dr. H. Blink en Mr. R. E. Kielstra, die de Commissie van Redactie uitmaken van het orgaan van de Nederlandsche Vereeniging voor Economische Geographie.

De kolommen van het orgaan werden bereidwillig ter mijner beschikking gesteld, teneinde meer algemeen bekendheid te geven aan onze volksindustrie.

Ik maakte dankbaar gebruik van het aanbod en reeds in het nummer van den 15n Juli, No. 9, verscheen van de bekwame hand van den Heer Dr. Blink een artikel over Curaçao en zijne economische hulpbronnen, met eene bijdrage van mij betreffende de hoedenindustrie.

Aan Professor Dr. G. Iterson Jr., Hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool te Delft, wiens medewerking ik reeds van uit Curaçao had verzocht en met wien ik in correspondentie was omtrent het vinden van een bleekingsproces dat met goed gevolg op onze hoeden zou kunnen worden toegepast, gaf ik kennis van mijne aankomst te 's-Gravenhage en verzocht hem tegelijkertijd mij in de gelegenheid te willen stellen hem te ontmoeten ter verdere bespreking van de zaak. Kort daarop bezocht ik den Professor te Delft. Verschillende proeven op kleine schaal waren reeds onder zijn toezicht genomen door Mejuffrouw Dr. Jeanne van Amstel en volgens den Professor hadden die proeven kans tot slagen.

De reeds verkregen resultaten waren niet gering ten opzichte van de blankheid van het stroo, doch verdere proeven moesten worden genomen, opdat het proces zonder gevaar voor ongelukken door leeken zou kunnen worden toegepast.

De Professor had zich veel moeite getroost door het bezoeken van fabrieken in het buitenland en het inwinnen van inlichtingen betreffende de gevolgde systemen, maar doordien de fabrikanten hunne wijze van werken in dit opzicht als een fabrieksgeheim beschouwen, gaat de studie met zeer veel moeite en hoofdbreken gepaard. Het is hier niet alleen te doen om een bleekingsmiddel te vinden, want dergelijke middelen zijn voldoende bekend, maar het stroo moet gebleekt kunnen

Van Curaçao naar New-Orleans

LANGS EEN OMWEG.

Aangeboden door

J. H. B. GRAVENHORST.

Het is zeker een der liefste dagen op ons reisje hier beneden, de dag waarop wij weder een kijkje kunnen nemen in die gastvrije steden, waar menigmaal een vriend ons hulp en raad verleende en bij ons heengaan vaak een traan van droefheid weende. Herinnering doet dan dikwijls ons hart van vreugde beven, want er is weliswaar veel smart maar ook veel zoets in ons leven. Welnu dan.

Het was de vierde Mei achtien honderd acht en zeventig. In een der baaien van het schiereiland Guajira lag een sierlijk gebouwde spierwitte schoener, metende ongeveer tachtig ton. Hij was slank en dobberde elegant op de zachte deining, die de Caraïbische zee de Noordkust van dat land toezond. Hij was bij de bewoners van dat schiereiland wel bekend en had door het lossen van twee kanonschoten hun medegedeeld, dat hij daar was aangekomen en handel met hen wenschte te drijven.

Op het strand bevonden zich dan ook een honderdtal Indianen, die daar te voet, te paard of per ezel waren aangekomen, en verlangend de komst van de scheepsboot te gemoet zagen om zich daarmede aan boord des schoeners te begeven.

Op het achterschip bevond zich de kapitein om den koop en verkoop van alles wat aan boord zoude komen en van boord zoude gaan te regelen. Hij was bij dat wilde volk zeer bemind, was gul, en had nimmer, om zich spoedig eene lading te bezorgen, rijke Indianen aan boord gevangen gehouden en mishandeld, hij ging dan ook zeer vertrouwelijk met die lieden om en bracht dikwijls een paar dagen bij hen aan huis door. De schoener had dan ook in veertien dagen eene volle lading opgekocht en zoude twee dagen later vertrekken. Deze beide dagen bracht de kapitein op verzoek van den hoofdman der plaats, Mehija genaamd, bij hem door en werd zeer hartelijk bejegend. Een nieuwe hangmat werd voor hem opgehangen, een goed rijpaard ter zijner beschikking gesteld en een vet rund voor hem geslacht.

Het was den kapitein niet ontgaan, dat de jongste dochter van den hoofdman hem steeds alle mogelijke attenties bewees en met de meeste oplettendheid naar zijne verhalen luisterde. Als een bewijs van waardeering werd de kapitein door den hoofdman en zijn gezin naar het schip begeleid, waarna men afscheid nam met de vraag: „Over hoeveel dagen komt gij terug?" Deze vraag werd door den kapitein beantwoord met: „Zeer waarschijnlijk over drie weken."

Aan boord werd intusschen alles tot het vertrek in gereedheid gebracht en verlangend zag het scheepsvolk uit naar een briesje, waardoor men de gelegenheid zoude hebben het anker te lichten en te kunnen vertrekken. Het was ongeveer vijf uur des namiddags en nog was het bladstil.

Op eens wordt door den stuurman den kapitein medegedeeld, dat er een bootje in aantocht is; het naderde den schoener, maakte zich op zijde vast, uit de boot kwamen een meisje en een jongen de valreep op, sprongen op het dek en liepen naar het achterschip, waar de kapitein in een gemakkelijken stoel zat. De aangekomenen waren de kinderen van den hoofdman, Himare en Kaïram genaamd.

„Wel Edgard," roept Himare den kapitein toe, „ik ben u nog even met mijn broeder Kaïram vaarwel komen zeggen, om u een gelukkige reis toe te wenschen. Het water is zoo stil in de baai en ons bootje loopt zoo snel, dat ik alle hoop had u nog te spreken alvorens gij vertrekt. Ik breng iets voor u mede; lach niet om het arm Indiaansch meisje, dat u geen mooier geschenk geven kan". Dit zeggende nam zij de hand van den kapitein en stak aan zijn wijsvinger een donkergelen ring, zeer kunstig bewerkt en gesneden uit den Trossaboom. „Als gij in uw land terugkomt, zoudt gij anders niet meer aan ons denken en zoo gij dezen ring draagt, zult gij u misschien de beide aangename dagen herinneren, die wij zoo gezellig bij mijne ouders hebben doorgebracht." Bij het uitspreken dezer laatste woorden was zij merkbaar aangedaan en verborg haar gelaat in de plooien van een vuurroode toga, die om haar midden door een geel doekje was vastgemaakt. „Himare," zeide de Kapitein, zijt verzekerd, dat ik nimmer die dagen, ook zonder uwen ring, vergeten zal; ik vertrek nog heden om des te eerder hier terug te zijn. Zie over twintig dagen naar mij uit en als gij mij weder in deze baai ziet ankeren, kom mij dan onmiddellijk met uw huisgenooten opzoeken. Geef mij een teeken aan 't strand, b.v.b. door drie geweerschoten, dat gij U däär bevindt, opdat ik U zoo spoedig mogelijk de scheepsboot kan toezenden en gij met de uwen aan boord kunt komen." „Tot weerziens dan Edgard," zeide Himare, en vlug opstaande gaf zij den Kapitein hare hand, die hij in de zijne drukte. Himare en haar broeder stapten daarop in het bootje en bereikten na tien minuten roeiens weder het strand, waar zij zich te paard zetten en huiswaarts reden. De wind was intusschen opgestoken en een zuidelijke bries begunstigde het vertrek des schoeners uit de baai. Binnen vier dagen werd de plaats der bestemming bereikt, de lading verkocht, de schoener geverfd en alles voor de terugreis naar de Guajira in gereedheid gebracht. Balen met goed en wollendekens, vaten rum, kruit, geweren, hakmessen, kisten met spiegeltjes en kralen, kisten met tabak, een kistje met kostbare sieraden enz. waren aan boord geladen en rustig lag de Zeemeeuw, zoo heette de schoener, op den bepaalden dag van vertrek te wachten. Deze brak den 7n Juni aan. De Hollandsche vlag werd aan den grooten mast van de „Zeemeeuw" geheschen, het ontbrekende scheepsvolk kwam aan boord, de zeilen werden geheschen en de touwen aan land losgemaakt.

Bij het uitgaan der haven salueerde de Zeemeeuw de beide forten aan den ingang der haven gelegen, stak den voorsteven in het bruisende blauwe water, zeilde de boei langs en zette koers naar het eiland Oro.

Wordt vervolgd.

worden zonder dat het in beduidende mate aan sterkte of buigzaamheid verliest en dit is met de meeste bekende middelen het geval, hetgeen misschien te wijten is aan onvoldoende bekendheid met de toepassing.

Verder mag de natuurlijke en lichte kleur van het stroo niet verloren gaan als een gevolg van het proces. Waar thans naar gestreefd wordt is, om op eene eenvoudige en afdoende wijze en zonder gevaar, de hoeden te bleeken, zonder dat het stroo de nadeelen van de bewerking ondervindt.

Ook omtrent het kleuren van het stroo werden besprekingen met den Professor gehouden en Dr. Iterson beloofde mij ook hieraan zijne aandacht te zullen blijven schenken.

Hoogst voldaan over de gulle ontvangst te Delft, keerde ik naar den Haag terug en zette mijne werkzaamheden voort, nu meer met het doel om den invoerhandel te bestudeeren en stelde mij, met het oog daarop, in verbinding met de voornaamste importeurs.

In verschillende winkels zag ik Curaçaosche stroohoeden uitgestald, zoowel stapelhoeden als de beter gevlochtenen.

Al deze hoeden hadden een bleekingsproces ondergaan en waren volgens bekomen inlichtingen uit Engeland of Duitschland ingevoerd. Onze stapelhoeden worden nogal veel gedragen door meisjes en jongens en zelfs dames gebruikten die hoeden, na ze met een eenvoudig lintje of veertje te hebben opgesierd. De zoogenaamde „Olas" werden ook door dames gedragen. Uit gevoerde gesprekken met verschillende handelaren bleek het mij dat onze hoeden in Nederland onvoldoende bekend zijn. Wel is waar, kende men over het algemeen het bestaan van eene hoedenindustrie op Curaçao, maar wist niet wat zij voortbracht.

Fijne kwaliteit Curaçaosche hoeden gaan door als uit Panama (?), Columbia, Ecuador of Peru afkomstig. Men hecht in Nederland veel waarde aan den naam „Panama" en meent dat onze hoeden lang niet zoo sterk zijn, terwijl veel uit Curaçao afkomstige hoofddeksels onder den naam Panama in Nederland worden ingevoerd en verkocht.

Wordt vervolgd.

Berichten uit de Kolonie.

Mgr. Petrus Leyten. †

De Curaçaosche Missie heeft een zijner grootste weldoeners verloren door het overlijden van Z.D.H. Mgr. PETRUS LEYTEN, Bisschop van Breda. Deze hoogstaande Prelaat zag verder dan zijn diocees en leefde oprecht mee met de Hollandsche Missie van Curaçao. Nimmer werd te vergeefs zijn hulp ingeroepen. Mgr. LEYTEN was een oprecht vriend, op wien men rekenen mocht en die zonder veel ophef de Missie geregeld van het noodige voorzag, zoo dikwijls er om gevraagd werd.

De Heeren Geestelijken mogen dezen stillen weldoener wel eens goed gedenken in hunne Heilige Missen en aan de Geloovigen een gebedje vragen voor de rust zijner ziel.

R. I. P.

Mr. Elias H. Cheney.

In het begin dezer week werd het bekend, dat de 82 jarige Amerikaansche Consul, Mr. ELIAS H. CHENEY om redenen van gezondheid ontslag had gevraagd, en onder dankbetuiging voor de bewezen diensten, ook had verkregen. Deze vriend van Curaçao, die steeds met zooveel sympathie sprak over onze Kolonie en met zooveel warmte onze belangen van handel en scheepvaart voorstond, is door alle bladen der Koloniale Pers gehuldigd. Gaarne voegen wij van onzen kant er een woord van oprechte waardeering aan toe en van oprechte dankbaarheid. De Heer CHENEY was een flinke steun voor onzen handel en een echt consul, die met succes te consulteeren viel.

Het spijt ons, dat hij ons moet verlaten om redenen van gezondheid. Wij wenschen ZEd. een spoedig herstel toe en hopen hem, zooals zijn plan is, nog dikwijls terug te zien. Dat het heerlijke Curaçaosche klimaat, zoo herhaaldelijk door hem geroemd, mee moge werken om hem zijn eeuwige jeugd te doen behouden.

Zijn opvolger, Mr. HENRY O. VON STRUVE is met zijn Echtgenoote Donderdag per *Philadelphia* hier aangekomen. Wij heeten ZEd. hartelijk welkom.

Commandant J. Appel.

Bij zijn aankomst in Nederland mocht onze wakkere Commandant een schrijven ontvangen van Zijne Exc. den Minister van Koloniën, meldende „dat van hem schriftelijk mededeeling wordt verwacht, of hij bereid is tot het aanvaarden tijdens zijn verlof van eene opdracht tot het bestudeeren van de werkzaamheden der havenpolitie in Nederlandsche havens, indien daartoe de gelegenheid kan worden gevonden."

Wij verheugen ons over deze opdracht aan Commandant APPEL verstrekt, want de man is natuurlijk ten volle bereid deze te aanvaarden. Hij is persoonlijk op audiëntie geweest bij den Minister en werd door Z. Exc. zeer vriendelijk ontvangen.

De invoering van afzonderlijke havenpolitie zal zeer zeker zijn in het belang van onze scheepvaart.

Door gebrek aan volk kan in dezen tak van dienst thans slechts ten deele worden voorzien.

Onderwijs.

Aanstaanden Zaterdag wordt met de *Oranje Nassau* de Eerw. fr. HERMAN verwacht.

Deze Eerw. Frater is in het bezit van de Hoofdakte als onderwijzer en heeft akte Middelbaar in de Nederlandsche taal. Een uitstekende kracht die hier met groote dankbaarheid jegens de Congregatie der Eerw. Fraters van Tilburg door de R. K. Missie wordt ontvangen.

Muziek.

Onze Militaire Kapel heeft Zondag weer een mooien avond gehad. Na uitvoering van het tweede nieuwe nummer volgde luide toejuichingen en bij het geven van een paar lenke toetjes kwam er een geestdriftige beweging onder het publiek.

Bravo! Zoo behoort het. Het Publiek moet toonen, dat het zijn „Muziek" apprecieert en meeleven met het Concertprogram.

Encyclopædie van Nederlandsch West-Indië.

Bij den uitgever MARTINUS NYHOFF te Den Haag is dan eindelijk verschenen de eerste aflevering dezer Encyclopædie, waarop reeds jaren gewacht werd. Het werk wordt uitgegeven onder redactie van Dr. H. D. BENJAMINS, oud-inspecteur van het Onderwijs in Suriname, en JOH. F. SNELLEMAN, Directeur van het Ethnologisch en Maritiem Museum te Rotterdam.

De 10 à 15 afleveringen, waarmede het werk compleet zal zijn, zullen van nu af elkander geregeld opvolgen, zoodat de uitgevers verwachten, dat het werk gereed zal zijn in den loop van 1915. Elke aflevering kost f 2; men verbindt zich voor het geheele werk.

Over onze West werd tot dusverre nog zeer weinig geschreven, en wat er nog geschreven werd, is zoo fragmentarisch en zoozeer verspreid in de talrijke rapporten, verslagen, boeken en tijdschrift-artikelen, dat het vrijwel ondoenlijk is, zich eenigszins spoedig op de hoogte te stellen van hetgeen van belang is van de West te weten. De nieuwe Encyclopædie zal verzamelen en in alphabetische reeks ordenen alles wat op het oogenblik geweten wordt van de geographie, de geologie, de botanie en zoölogie dezer landen, van de bevolking, haar godsdienst, kultuur van de geschiedenis der Nederlanders alhier, van instellingen, bestuur, economie, financiën, onderwijs, de missiën enz. enz. Talrijke verwijzingen zullen het vinden van het gewenschte vergemakkelijken.

Aldus vinden we de beloften van de uitgevers in een circulaire opgesomd.

Een [illegible] kunnen we ook al van den inhoud nemen door het bijgevoegde bl. 140 eens in te zien.

Het gaat over BIJEN en dan lezen we:

„Wat de bijenteelt op de Nederl. Antillen betreft, schrijft R. H. RIJKEN op blz. 118 van zijn boek Curaçao, verbetering van den landbouw aldaar, als middel ter verheffing der kolonie. Tiel 1907:

„Er behoeft geen twijfel te bestaan aan de mogelijkheid dezer teelt op de Curaçaosche eilanden. Indien het nog noodig was te bewijzen, dat de Europeesche bij ook in warme landen kan leven en werken, dan zoude het voldoende zijn te wijzen op het voorbeeld van St. Eustatius, waar op initiatief van den tegenwoordigen Gezaghebber, de heer Van Grol, bijenteelt is ingevoerd."

Een enkele opmerking moet ons hier uit de pen.

Geenszins willen we het geheele werk beoordeelen naar dit kleine uittreksel. Maar het mag toch wel gezegd, dat de mededeeling over de bijencultuur op St. Eustatius te oud is en te onvolledig. Zeker, in 1907 was de bijencultuur daar *ingevoerd*; maar hoeveel honig werd er sinds dien *uitgevoerd*? Dat is de praktische wetenschap waar wij iets aan hebben. Was die honig goed en deugdelijk en de bijencultuur loonend? Daar komt het voornamelijk op aan, want veel vroeger dan in 1907 werden ook eenige bijenkorven gevonden op Saba en St. Martin bij een paar particulieren.

De Heer VAN GROL is op het oogenblik in Nederland; met een enkel briefkaartje kunnen de uitgevers hun vragen beantwoord krijgen en zullen dan in staat zijn bij het woord HONIG aan te vullen wat hier, volgens onze opvatting, ontbreekt.

Onder de medewerkers dezer eerste aflevering is de Heer A. JESURUN de eenigste Curaçaoënaar, als ten minste geen Surinaamsche naamgenoot bedoeld is.

Uit eigen aanschouwing kennen Curaçao de volgende medewerkers, althans voor zoover wij weten: Dr. I. BOLDINGH, G. DUYFJES, Dr. C. J. J. VAN HALL, P. DE JONCHEERE, W. VERSLUIS Jr.

Hopen wij intusschen, dat deze encyclopædie, waarop reeds zoolang werd gewacht, weer mede zal helpen betere denkbeelden over onze kolonie te verspreiden. We zijn nog veel te weinig bekend, en er zijn maar al te veel verkeerde dingen over Curaçao geschreven, ook in de rapporten en tijdschrift-artikelen.

Wij wenschen den Uitgevers de gave des onderscheids toe en hopen, dat zij goed zullen weten te schiften. De Encyclopædie zal er voor Curaçao des te bruikbaarder door worden. We hopen er spoedig nader mee kennis te maken.

Resumen de Geografia Universal.

Dit kort begrip van Algemeene Aardrijkskunde zal zijn weg wel vinden in de Spaansch sprekende scholen onzer omgeving. De schrijver, de Heer ANTONIO J. PIÑERES, heeft in de naburige republieken een goeden naam als Professor.

Bovenstaand boekje beleefde reeds zijn derde uitgave. Meerdere aanbeveling is overbodig.

Een paar regels in dit boek zijn voor ons goud waard. De schrijver had gelegenheid bij de opnoeming der Kleine Antillen met een enkel woordje onze schilderachtige haven te noemen en te wijzen op Curaçao als „Eerste Kolenstation in de Antillen." Bravo! Dat mag men op de scholen onzer naburen gerust leeren; want dat moet een ieder weten.

V. V. V.

Ter bevordering van het vreemdelingenverkeer en om het den gasten van het Hotel Americano gemakkelijk te maken, laat de heer ALBERTO BADARRACO, een steiger bouwen aan het erf naast zijn huis, waar de door hem bestelde motortjes kunnen aanleggen en de reizigers aan wal komen.

Ook de andere hotels hebben reeds motortjes in de vaart.

Dat is iets moderner dan onze platte pontjes, die zijn goed voor de bagage.

Telephoon.

Met voldoening zagen wij, dat de politiepost op Mantaña telephonisch met de stad verbonden is. Een der plantagen, *Groot St. Joris*, in het tweede district profiteerde van de gelegenheid en liet zich ook aansluiten. Dat kan een groot voordeel zijn bij spoedgevallen voor dokter en politie.

Wanneer worden de benedendistricten nu ook telephonisch verbonden? De afstanden zijn daar nog verder.

Mijnmaatschappij Curaçao.

In dank ontvingen wij het eerste jaarverslag.

„De arbeid gedurende het afgeloopen jaar gedaan, heeft noodzakelijkerwijs grootendeels bestaan in het nemen van voorbereidende maatregelen om tot eene loonende exploitatie te geraken. In dit opzicht blijft ook zelfs thans nog veel te doen, en het is niet te verwachten, dat vóór de tweede helft van 1915 het uitdiepen van de haven, hetwelk noodig bleek ten einde grootere schepen in staat te stellen, binnen te loopen, gereed zal zijn, of dat alle machines, welke wij voor een bewerking der phosphaatmijn op voordeeligen grondslag noodzakelijk achten, op Curaçao aanwezig en in werking zullen zijn.

Gedurende het afgeloopen jaar werd een aanvang gemaakt met de verschepingen van phosphaat; de uitgaven, zoowel uit hoofde van deze verschepingen als van de voorbereiding voor meer intensieve exploitatie in volgende jaren en de onkosten aan de oprichting der maatschappij verbonden, waren echter van dien omvang, dat de uitkomst over 1913 een verlies van f 321.48 aantoont; verder komt op de balans een schuld aan onze bankiers voor van f 180,550.77.

De tijd der voorbereiding is ook thans nog niet geëindigd en de uitkomsten van het loopende jaar zullen daarvan de sporen eveneens dragen.

Eerst wanneer alle machines zijn opgesteld en de phosphaatverschepingen daardoor tot grooteren omvang kunnen worden opgevoerd, zullen de ruime winsten beginnen te vloeien, die indien zelfs de tegenwoordige lage prijzen voor het product slechts bestendigd blijven, mogen voorzien worden.

De kwaliteit van het tot nu toe uitgevoerde phosphaat beantwoordde geheel aan de daaromtrent gekoesterde verwachtingen; in enkele gevallen echter werden opmerkingen gemaakt ten opzichte van de te groote afmetingen waarin het phosphaat werd afgeleverd; aan dit bezwaar zal worden tegemoet gekomen, zoodra de breekmachines in werking zullen zijn."

No 7.

De *Heinrich Horn*, 22 April ll. van hier met een lading phosphaat vertrokken, is 6 Juni hier teruggekeerd, om opnieuw met 1900 ton naar Stettin te vertrekken.

Garnizoen.

Den 22 Mei vertrok per stoomschip Oranje-Nassau naar West-Indië, met bestemming voor Suriname, een detachement aanvullingstroepen, sterk 20 soldaten, onder bevel van den kapitein der inf. O.I. leger H. L. Bierman, die voor drie jaren wordt gedetacheerd bij de landmacht op Curaçao.

Dr. Kraus.

Bij Kon. besluit is benoemd tot lid van het college van curatoren der Technische Hoogeschool te Delft: Dr. J. Kraus, c.i., lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Dankbetuiging.

Ontvangen van den Heer James & Ch. Jones een nieuwe tijdtafel der Leyland Line en Harrison Line.

***

In dank ontvangen van den Heer JULIUS L. PENHA een monster en reclame-artikelen van het *Tuborg-Beer* van Copenhagen.

Officieele berichten.

Het aan den tijd. Directeur der Openbare Werken in deze kolonie, W. A. J. T. Zelle, verleend verlof en ontslag is op zijn verzoek ingetrokken.

Aan den Gezaghebber van Aruba, H. J. Beaujon is om gewichtige redenen een en twintig dagen verlof verleend.

Aan den kommies 1ste klasse der belastingen alhier, W. van der Velde is tot herstel van gezondheid drie maanden verlof verleend.

De vastgestelde quarantainemaatregelen tegen schepen komende van Columbia, zijn ingetrokken.

Aan het lid van het Hof van Justitie in deze kolonie, Mr. C. S. Gorsira, is wegens tienjarigen onafgebroken dienst in de kolonie, een jaar verlof naar Nederland verleend.

De Gouverneur heeft een commissie benoemd, bestaande uit de heeren: Manrique Caprilles, koopman, H. H. R. Chapman, Voorzitter van Landbouwmaatschappij, H. J. Cohen Henriquez, tijd. Leider van de hoedenvlechtindustrie, G. B. Dussel, tijd. Landbouwkundige, P. Euwens, R. K. Geestelijke, Mr. J. B. Gorsira, Procureur-Generaal, en Julius L. Penha, koopman, ten einde na te gaan of het mogelijk zou zijn, in deze kolonie een particuliere organisatie in het leven te roepen tot leiding van de hoedenindustrie; en of deze industrie niet te maken is tot een coöperatief bedrijf.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven enz.

L. Le Blanc, Getruida Bergh, Nanni de Ann, Edelinda de Windt para entregar Cornelis Manuel, de Solo, Ismael Delgado, Nicolina Dovale para entregar Antonia Pinto, Eduardo Grootestan, Egon Gerold, Rosefina Kemp, Jack Kavanagh a/b SS. Merida c/o Red „D Line" (3), Antonia M. Martinez, Señorita Mercedes, Moureus Martien a/b Bark „Emilia", Mariano Martir, Minnie Oduber, Luci Price, Rafael A. Rojas, Haller Sijs, Leonor van Neck, J. R. van der Dijs, H. Wilms, A. C. Wolschoven, Victor Binda (aang.)

Drukwerken: J. Caguimacci, Madame Hannepy, N. Wendsoon.

Drukwerken zonder adres: Energy, Ltd., La Vrai Mode, Printemps.

Postspaarbank.

Gedurende de maand April.

Werd ingebracht:

Kantoren.		
Willemstad	f	4,791.42
2e district		52 50
3e „		—
4e „		18
5e „		31
Oranjestad Aruba:		347.
3e district „		—
Kralendijk Bonaire:		762.53
Rincon		10.
Philipsburg, St. Mart.		701.50
Oranjestad, St. Eust.		33 25
Bottom, Saba		283.90
Windwardside		2.50
Samen	f	7,566.60
Teruggehaald	f	8,231.77

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 12 Juni 1914.

AARDNOTEN (Pindas) per KG........	—
ZOUT per vat van 130 K.G........	f 0.80
DIVIDIVI per K.G........................	„ 0.06
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.60
id. per KG. 2e kw.	„ 0.50
HUIDEN per K.G........................	„ 0.75
GEITENVELLEN per K.G...........	„ 1.20
WOL per K.G........................	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk........	„ 0.55
BEENDEREN per K.G.................	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G...............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).	
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„ 3.37½
„ „ 1 (gebleekt),, „	„ 3,50
„ „ 2 „ „	„ 5.25
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„ —.
„ „ 6 „ „	„ 8.50
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ „ 1 van 25 c.M. of minder	f

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

Willemstad 24 ratten.
Overzijde 20 „

44 ratten

Roomsche cijfers.

Volgens het dezer dagen verschenen Kerkelijk Handboek voor 1914 (Duitsche uitgave) bedraagt de Katholieke bevolking der vijf werelddeelen 301.087.152 zielen, waarvan 294.066.956 tot den latijnschen ritus behooren.

Volgens de statistiek telt Europa 637 aartsbisdommen, bisdommen, patriarchaten, apostolisch vicariaten en direct den H. Stoel ondergeschikte prelaten van den latijnschen, en 17 van den oosterschen ritus. Voor de 5 werelddeelen te zamen bedraagt dit aantal 1257.

Na de door Z. H. Pius X doorgevoerde hervormingsmaatregelen, telt Rome 57 parochies, 365 kerken en kapellen, 87 mannelijke en 122 vrouwelijke religieuse genootschappen. Het aantal seculiere priesters te Rome bedraagt 550, dat der regulieren 890.

Nederland-Panama.

Zijn de verwachtingen, die Nederland even gekoesterd heeft, van, door het Panamakanaal, een nieuwen bloeitijd voor zijn koloniën in Midden-Amerika te zien aanbreken, wat getemperd, zoo beweert het *Kol. Weekblad*, geheel prijs gegeven zijn ze niet en nu komt een stem uit Panama ons nog een lied van blijmoedig verwachten toezingen. De Nederlandsche consul te Panama, de heer D. M. Sasso, West-Indiër van geboorte, die Panama, door een verblijf van vele jaren, goed kent, spreekt in een artikel in de „Panama Morning Journal" een meening en raad uit, waarmede de Hollandsche handel zijn voordeel zal kunnen doen.

Op het oogenblik is de handel van N. op Panama nog gering, hij bepaalt zich vrijwel tot zuivelproducten, aardappelen, jenever. Onze consul gelooft in de mogelijkheid van een aanzienlijke uitbreiding van dien invoer. De Ned. Kon. St. Mij. laat reeds Colón aandoen, maar zij heeft nu drie groote passagiersbooten, de „Venezuela", de „Columbia" en de „Ecuador", bestemd voor den kanaalhandel. De gemeenschap van Nederland met de om en bij het kanaal liggende landen en met de Westkust van Amerika, zal daardoor gemakkelijk en goed geregeld worden, niet alleen voor Panama, maar voor een uitgestrekt handelsgebied zal de Nederlandsche nijverheid nieuw afzetgebied vinden. De heer Sasso noemt als voortbrengselen, die dadelijk hiervoor van beteekenis kunnen zijn, [illegible] lampen, kaarsen, brandkasten, tegels, gesteriliseerde melk.

Hij hecht verder geen geringe beteekenis aan de verbeteringen, die aangebracht worden aan de haven van Willemstad, Curaçao, kan een gewild aanleg- en fourage- en voorzieningspunt worden in de Caraïbische Zee. De reeds op de landengte van Panama wonende 125 Nederlanders kunnen de kern worden voor de nauwere en meer uitgebreide relatiën van het nieuwe handelsgebied met ons land.

Nederland en Mexico.

De oorlogschepen, die te Tampico aanwezig zijn, ondervinden veel last van de „anopheles", die door hare steken malaria te weeg brengt. Men neemt de noodige voorzorgen, om zich voor die steken te vrijwaren, des avonds worden de afgangen naar het benedenschip met gaas afgesloten, evenzoo de patrijspoorten en verder moeten zij, die op het bovendek niets te doen hebben, beneden dek blijven, terwijl zij, die daar voor dienstverrichtingen moeten vertoeven, hun gelaat en hun handen moeten dekken door sluier en handschoenen. De schepen, die deze voorzorgen genomen hebben, zijn gespaard gebleven van malaria.

Het ziet er nog niet naar uit, dat onze „Kortenaer" spoedig van daar terugkeeren zal naar Curaçao. Nu het schip er eenmaal is, zal het ook het beste wezen, dat het daar blijft, totdat de volslagen rust weder ingetreden is en deze is nog ver te zoeken, de Vereenigde Staten aarzelen blijkbaar nog, en met reden, om zich in het binnenland te begeven en op te rukken naar de hoofdstad.

Volgens de „New-York Herald" zou onze „Kortenaer" te Tampico een belangrijk detachement matrozen en mariniers aan wal hebben gezet, om de Nederlandsche Petroleum-onderneming aan de Panuco-rivier te beschermen en dit op verzoek van den directeur der onderneming.

De „Times" noemde echter dit bericht onjuist en verklaart, dat het slechts een verkenningstocht gold, want dat het detachement voor bewaking der velden veel te klein zou zijn.

In de „Gaz. de Hollande" lezen we evenwel:

„Wij kunnen het bericht van de „Temps" en de „New-York Herald" bevestigen, dat de Hollandsche kruiser „Kortenaer", [illegible] ligt, een belangrijk detachement heeft geland, om de aan Hollanders behoorende petroleum-ondernemingen aan de rivier Panuco te beschermen."

In zake het verhaal van de „New-York Herald" over verrichtingen van de „Kortenaer" en de bevestiging daarvan door de „Gazette de Hollande," kunnen wij nog mededeelen, dat op het Dep. van Marine hoegenaamd niets van het gemelde optreden bekend is. Hoewel men daar niet met de „Kortenaer" in telegrafische verbinding staat, meent men toch, dat, indien het verhaal juist ware, allicht van het gezantschap te Washington eenig bericht ontvangen zou zijn. Voorloopig acht men dus op het Departement de historie niet waarschijnlijk.

Gelijk reeds vroeger werd gemeld, had de commandant van den Hollandschen kruiser „Kortenaer" een 60-tal matrozen aan land gezet ter bescherming van de Hollandsche belangen in de olievelden van Tampico.

Men seint thans een bevestiging van dit bericht en meldt tevens, dat de constitutionalisten (de revolutionairen, die zich thans van Tampico hebben meester gemaakt) aangedrongen hebben op het terugroepen der matrozen.

Nader seint men:

De Hollandsche legatie te Washington ontving van den commandant van de „Kortenaer" bericht dat zoodra de constitutionalisten bezit namen van Tampico zij de zakenwereld begonnen af te persen.

Tegenover de wacht van Hollandsche matrozen namen de constitutionalisten zulk een dreigende houding aan, dat de commandant het geraden vond ze weder aan boord te nemen. De Mexicanen gelastten toen, dat de kruiser de rivier verlaten zou, en, daar zij toch in het bezit waren van de olievelden, werd het bevel opgevolgd.

Toen de Nederlandsche gezant bovengenoemde tijding ontving, wendde hij zich te zamen met den Engelschen gezant tot het departement van buitenlandsche zaken. Minister Bryan beloofde aan generaal Carranza en generaal Gonzales te zullen seinen ten einde dringend te verzoeken, dat de constitutionalisten zich behoorlijk zouden gedragen.

Naar uit New-York gemeld wordt, heeft te Washington de Nederlandsche gezant, Ridder van Rappard, naar aanleiding van het bericht omtrent de [illegible] landing van Nederlandsche marine-soldaten bij Tampico, een verklaring afgelegd, volgens welke het gaat om een onbeduidend voorval, dat reeds eenige dagen geleden plaats had en met de brandschatting van Tampico niets te maken heeft. De gezant verklaarde, dat eenige weken geleden, na de terugroeping der arbeiders, werkzaam bij de petroleum-maatschappij „Corona", wier petroleumvelden 30 K. M. van Tampico verwijderd liggen, door de „Kortenaer" vier man geland werden, om bij de inkrimping der petroleumproductie behulpzaam te zijn. De commandant van den Nederlandschen kruiser zond een dekofficier en drie leden van het technisch personeel aan, die ongewapend en niet in uniform aan wal gingen. Van een troepenlanding is dus in het geheel geen sprake.

Ook van een protest der rebellen tegen die landing is niets bekend. De landing der vier Nederlanders had plaats toen Tampico nog door de bondstroepen bezet was.

In het hoofdkwartier der rebellen wordt bovendien verklaard, dat ook het bericht, als zouden de rebellen van de Nederlanders te Tampico een geldsom geëischt hebben, onjuist is.

HAVEN-NIEUWS.
VAN 6 JUNI — 20 JUNI

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Medea	H Regoort	8 Juni	Colón	8 Juni	Amsterdam
Zulia	S S Morris	6 „	New-York	6 „	Maracaibo
Prins Willem V	P C de Graaff	8 „	Amsterdam	8 „	New-York
Merida	A Johanson	8 „	Maracaibo	8 „	La Guayra
Merida	A Johanson	10 „	La Guayra	11 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	11 „	Maracaibo	11 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	11 „	New-York	11 „	La Guayra
Luna	G P Vos	13 „	Amsterdam	13 „	Colón
Jan van Nassau	N A de Boer	14 „	New-York	15 „	Amsterdam
Merida	A Johanson	17 „	Maracaibo	17 „	Maracaibo
Philadelphia	H Highborn	17 „	La Guayra	17 „	New-York
Oranje Nassau	G D Niemann	20 „	Amsterdam	21 „	New-York
Maracaibo	G W Goodman	20 „	New-York	20 „	Maracaibo
Bologna	A Poggi	9 Juni	Colón	9 Juni	Génova
Schwarswald	H Rauschenplat	8 „	Hamburg	8 „	Colón
Hermod	G Kirsbornn	9 „	Norfolk	7 „	Cuba
Montserrat	P Zarragosa	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Mecklenburg	A Bäcker	17 „	Pto Cabello	18 „	Hamburg
Almerian	Henderson	18 „	Liverpool	18 „	Sta Marta
Henry Horn	K Volz	12 „	Sta Barbara	12 „	Stettin

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
20 de Julio C	6 Juni	Rio Hacha	*Petra Sofia H*	9 Juni	Aruba
Petra Sofia H	6 „	Aruba	*Refugio H*	8 „	Aruba
Hirondelle H	7 „	Maracaibo	*Silfide H*	8 „	Cuba
Refugio H	7 „	Aruba	*Camia H*	9 „	Vela de Coro
Diana V	9 „	Vela de Coro	*Viuda Alegre*	9 „	Sto Domingo
Clicia V	11 „	Maracaibo	*España D*	9 „	Sto. Domingo
Refugio H	12 „	Aruba	*Sirena H*	11 „	Maracaibo
			Marieta C	14 „	Rio Hacha
			Electra H	11 „	Maracaibo
			Honoria D	12 „	Mayagues
			Refugio H	14 „	Aruba